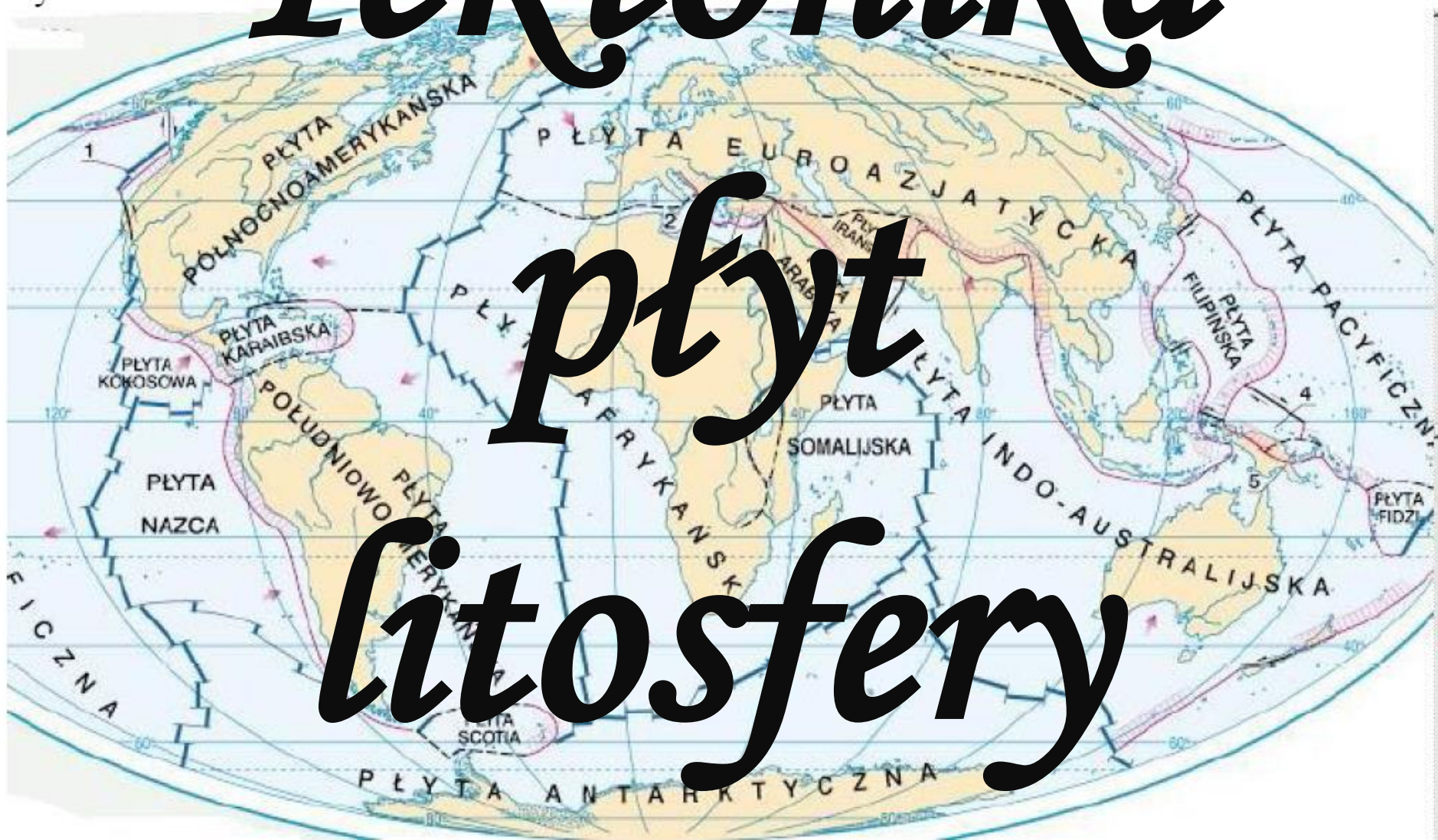

Tektonika

płyty

litosfery

Konwekcja: naturalny silnik

Konwekcja jest jednym z przykładów silnika cieplnego w którym energia cieplna zostaje zamieniona na energię ruchu materii.

Konwekcję obserwujemy w atmosferze, wodzie i we wnętrzu Ziemi.

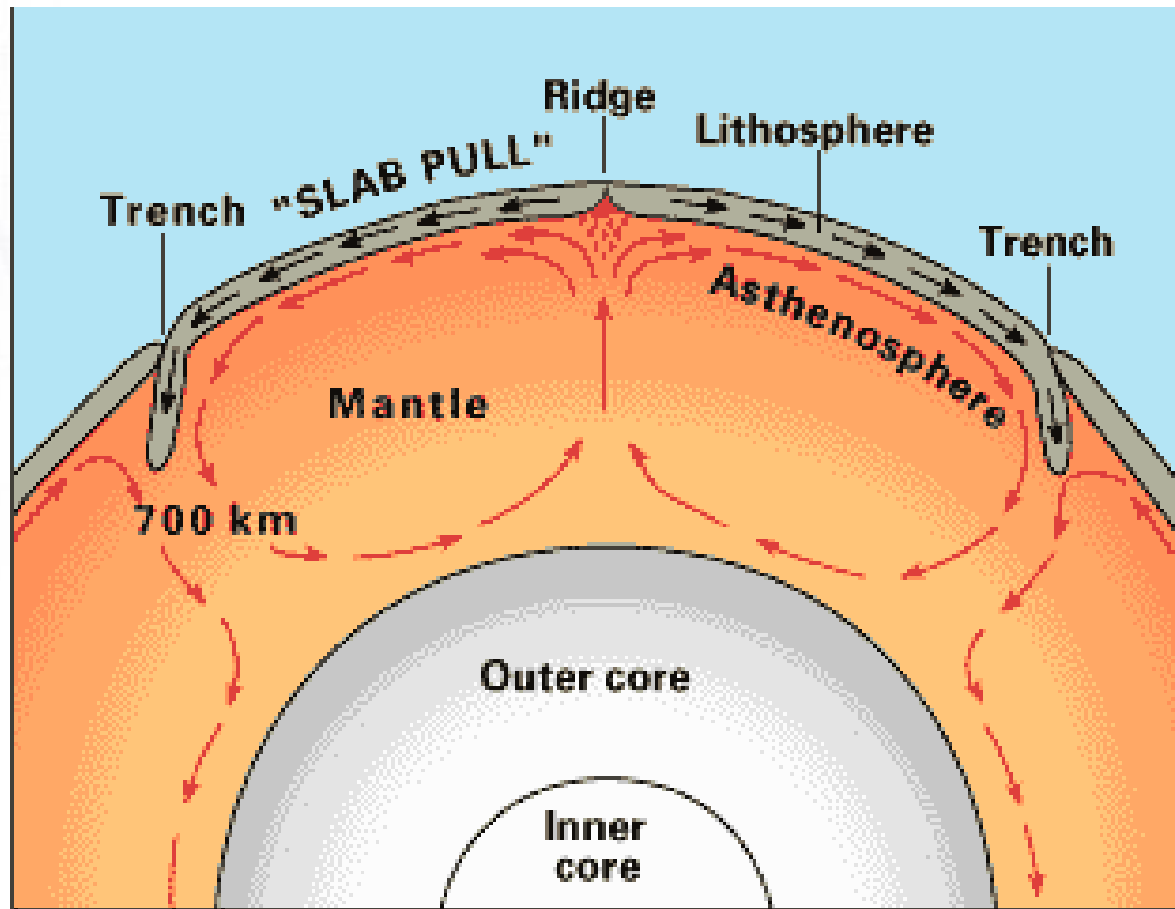
Aby konwekcja mogła się pojawić musimy mieć ciecz ogrzewaną od dołu i chłodzoną od góry. Ponieważ ciepła materia ma mniejszą gęstość więc zgodnie z prawem wyporu unosi się do góry. Podobnie zimna ciecz opada w dół. Tworzy się w ten sposób zamknięty przepływ (tzw. komórka konwekcyjna).

Ruch do góry
gorącej cieczy

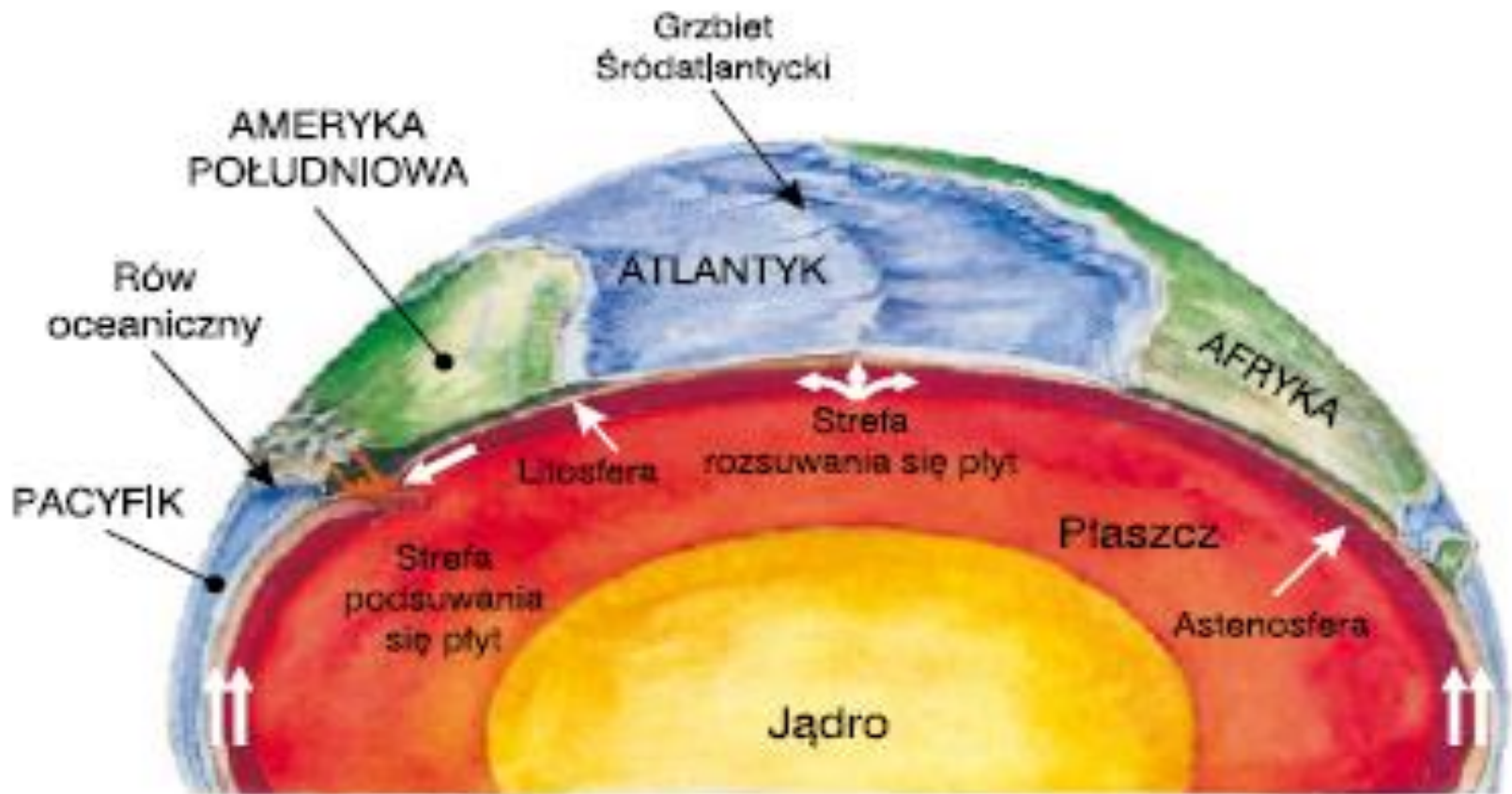

Ruch w dół chłodnej cieczy

Przykłady konwekcji

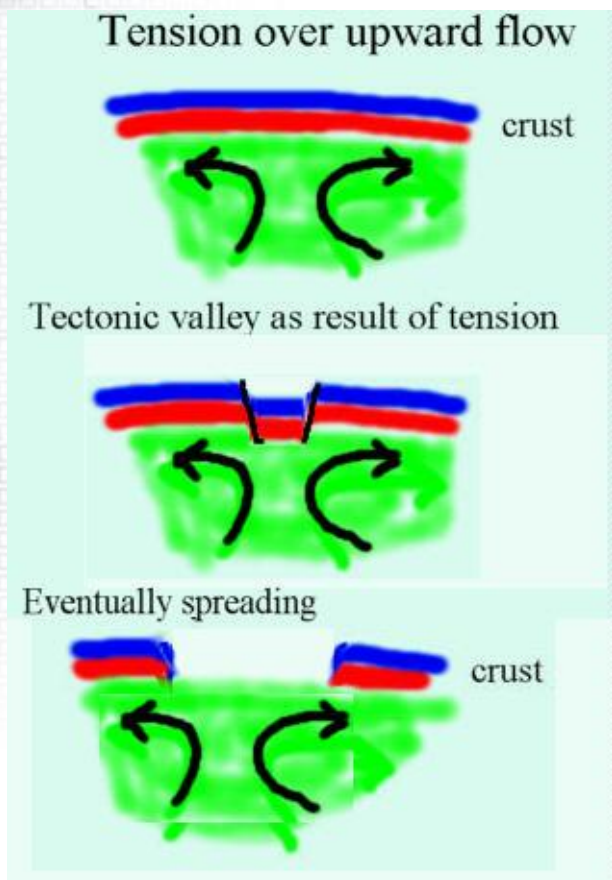
Rodzaje ruchów płyt

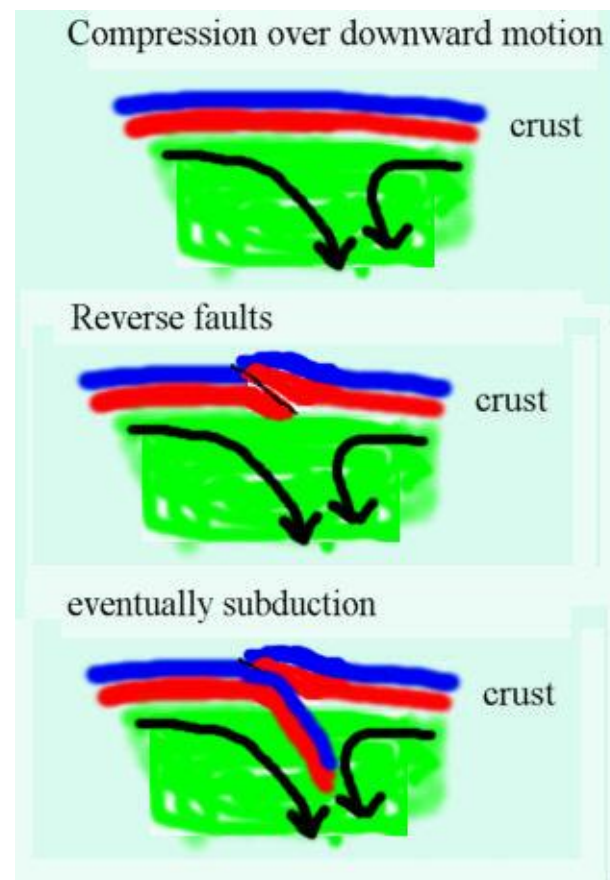

Tektoniczne efekty konwekcji

Na Ziemi spreading występuje w strefach grzbietów oceanicznych, zaś subdukcja w strefie rowów oceanicznych.

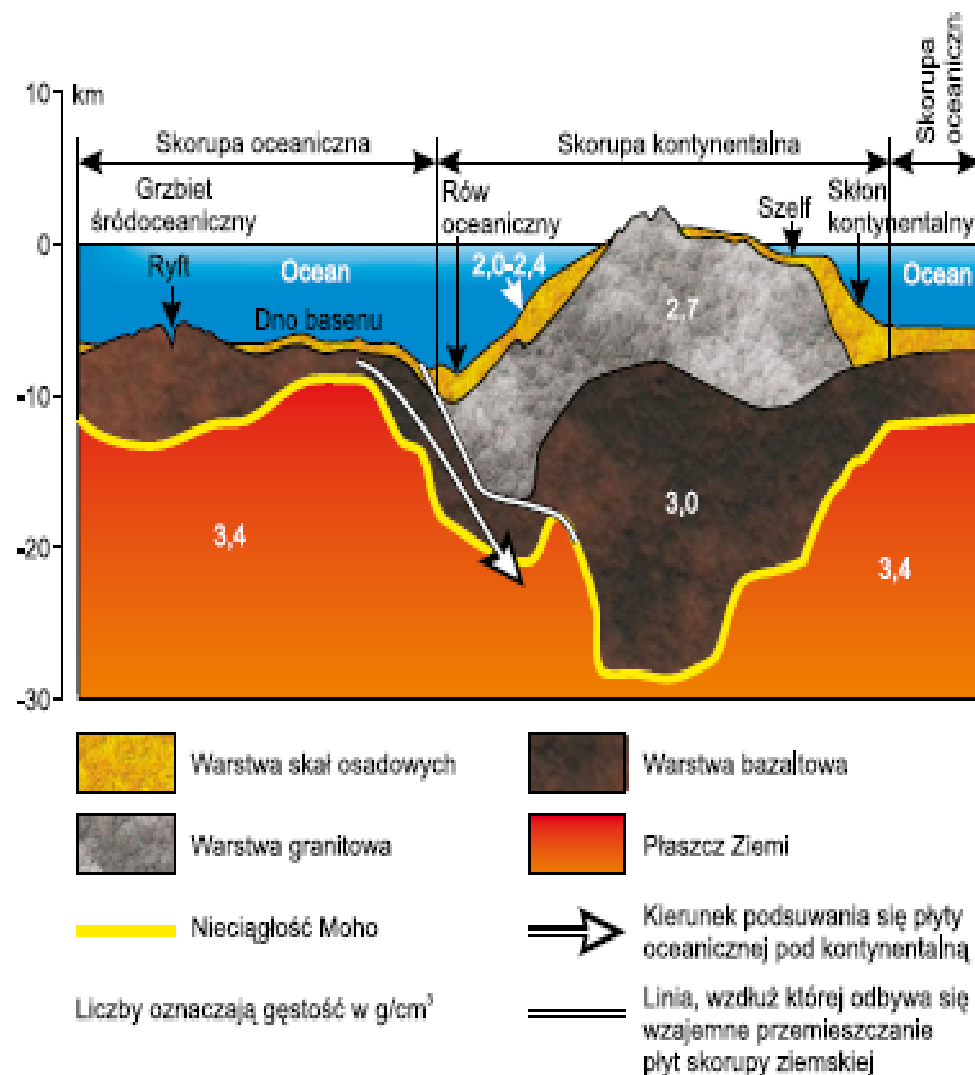

rozrost dna oceanicznego (**spreading**)
połączony z ruchem kontynentów

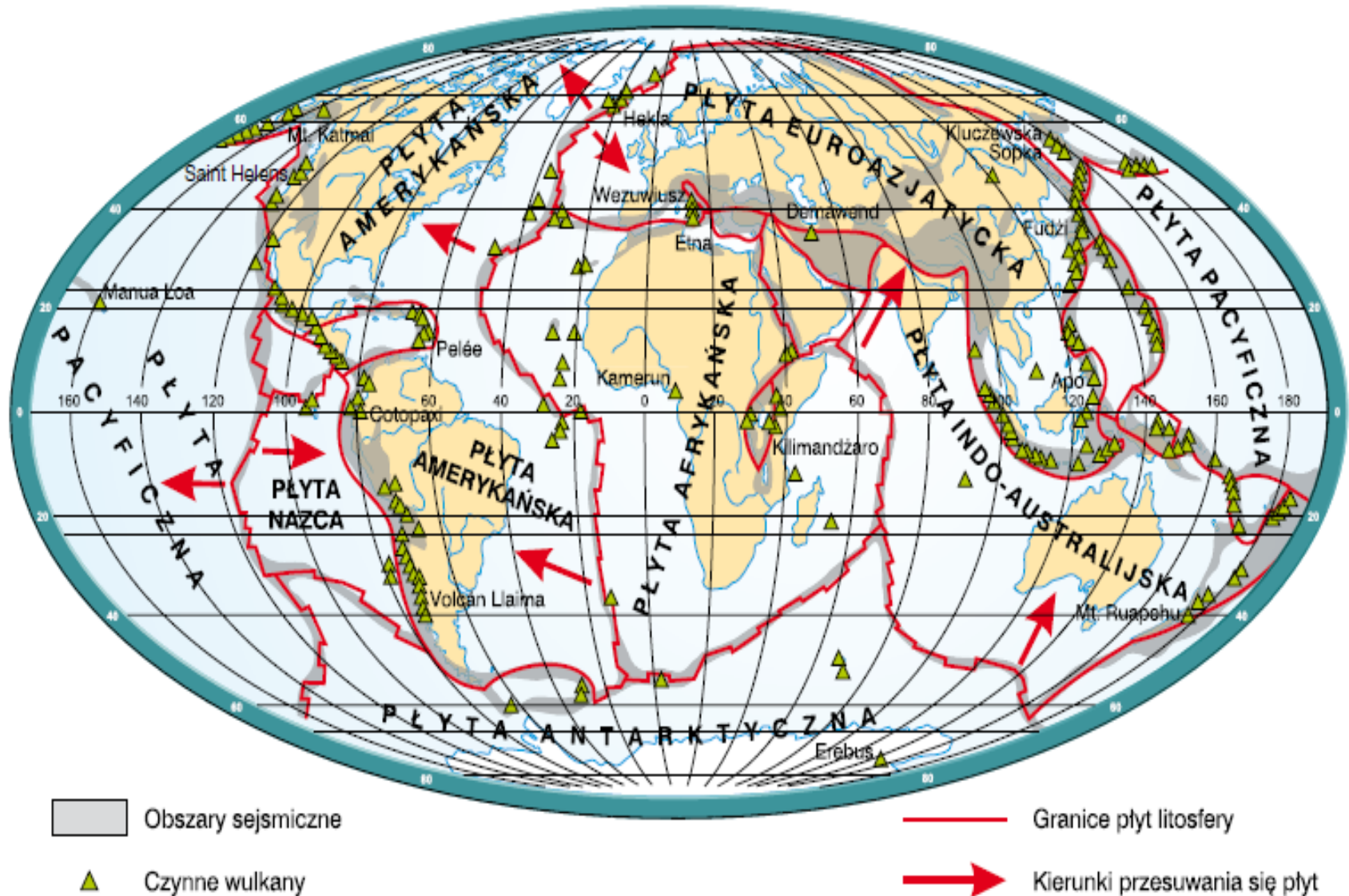

subdukcja, czyli zagłębiania
się skorupy w płaszczu.

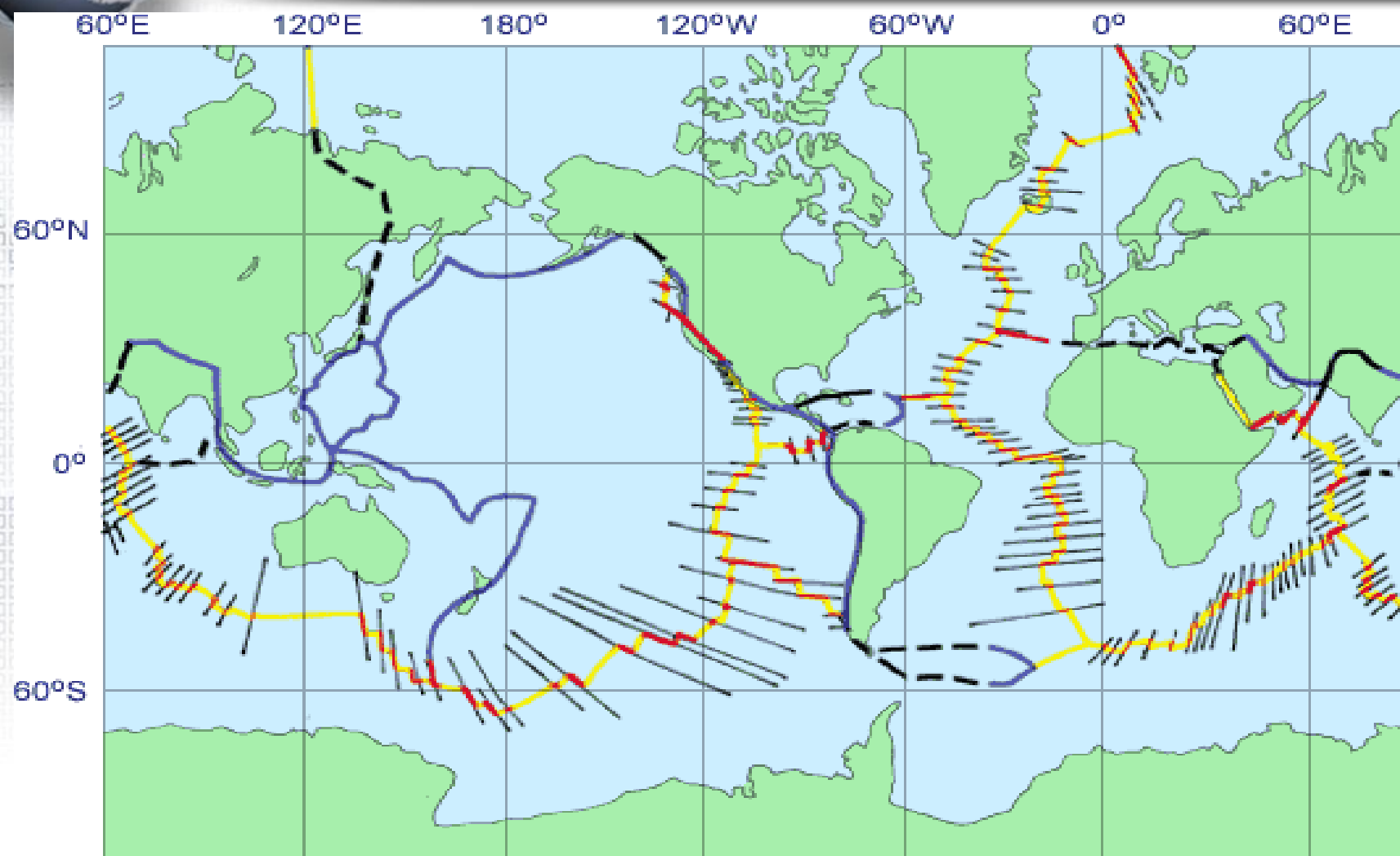
Budowa skorupy kontynentalnej i oceanicznej

Płyty litosfery

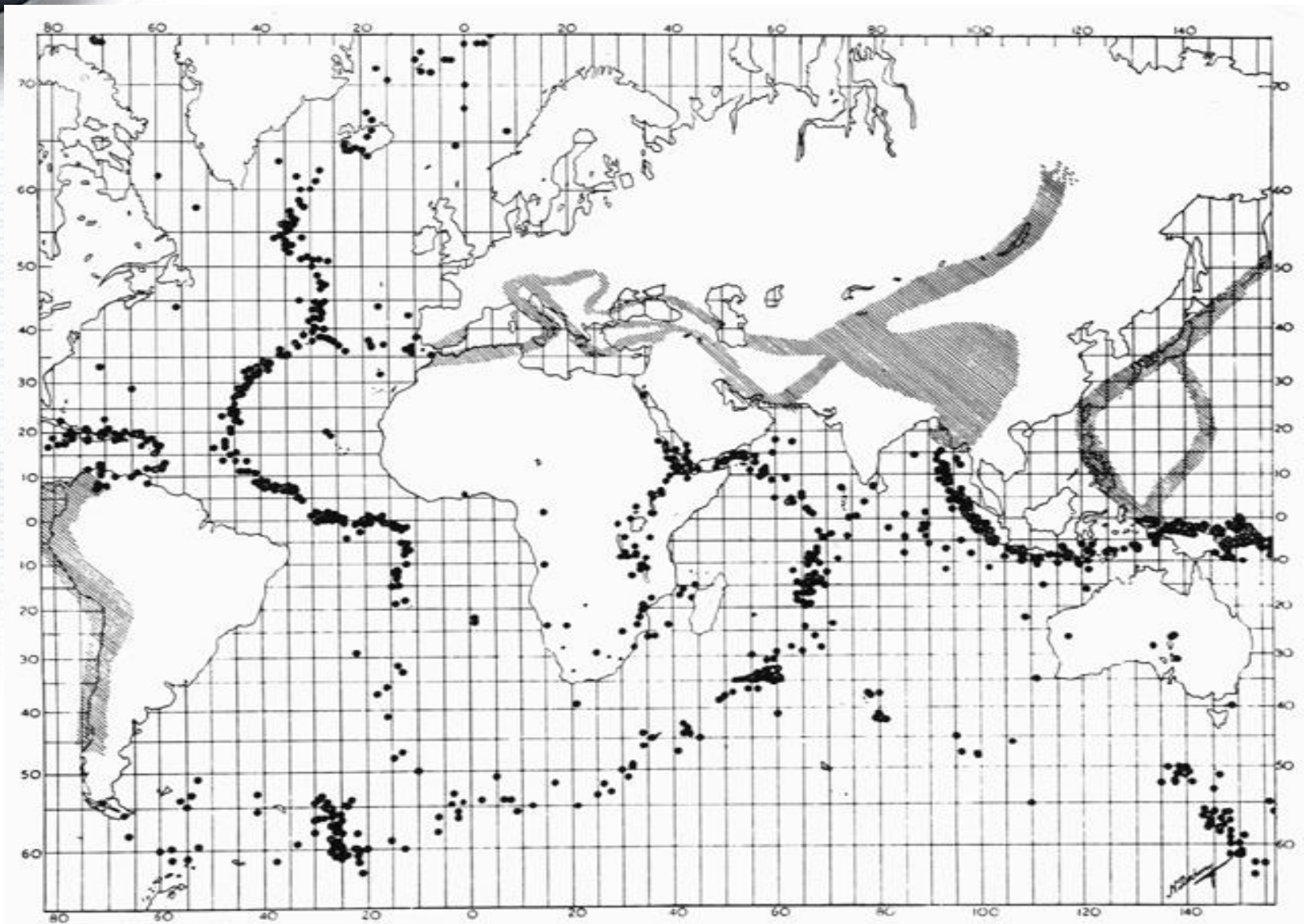

Rodzaje granic płyt

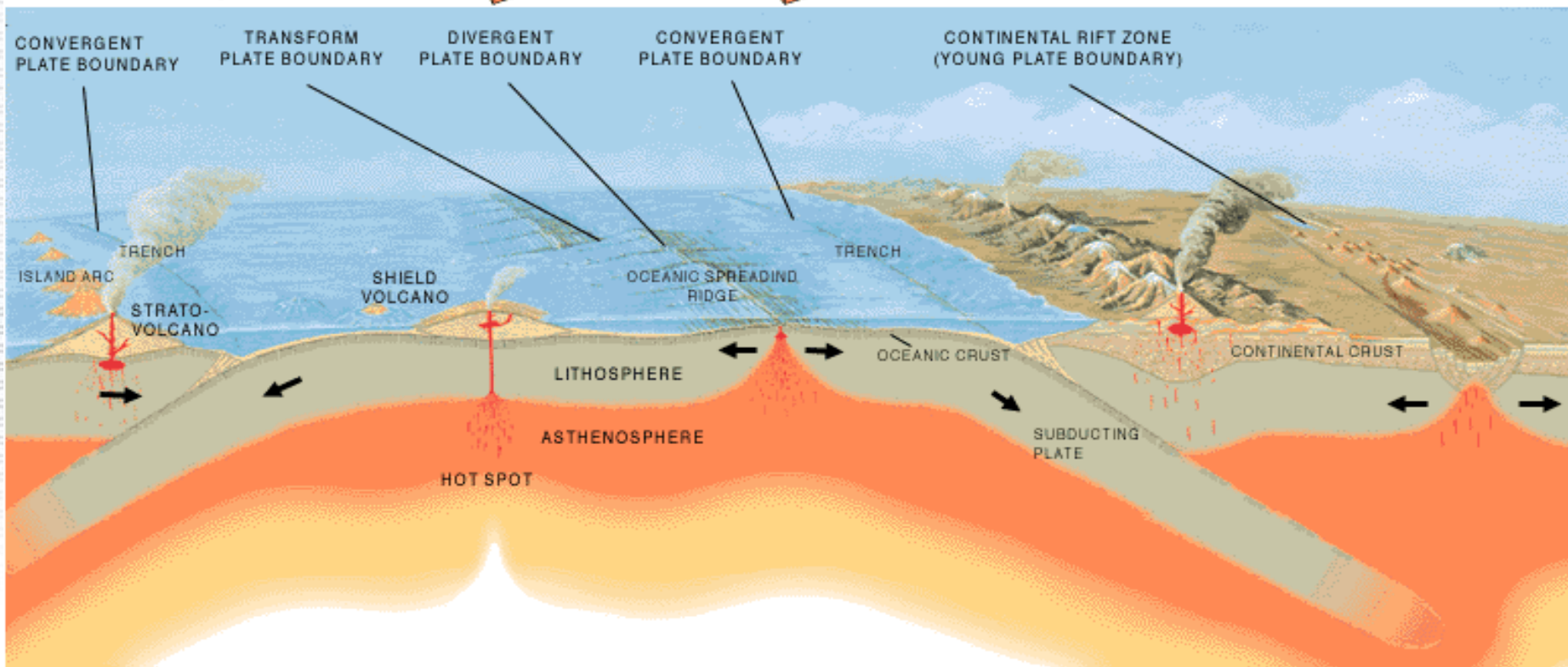
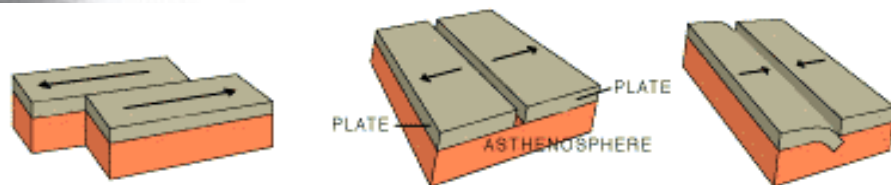
— rozbieżne (grzbiety śródoceaniczne)	— zbieżne (strefy subdukcji)
— poziomoprzesuwowe (uskoki transformacyjne)	— — — inne granice

Strefy trzęsień ziemi

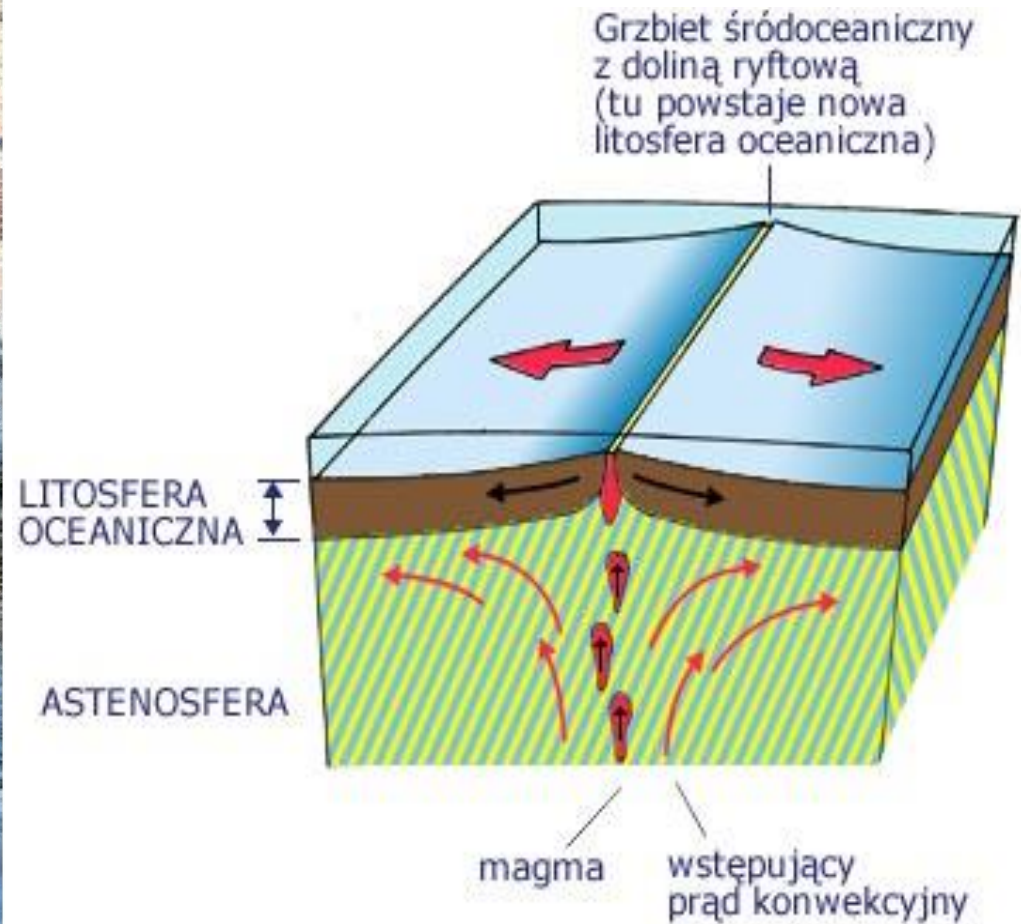

Tektonika płyt

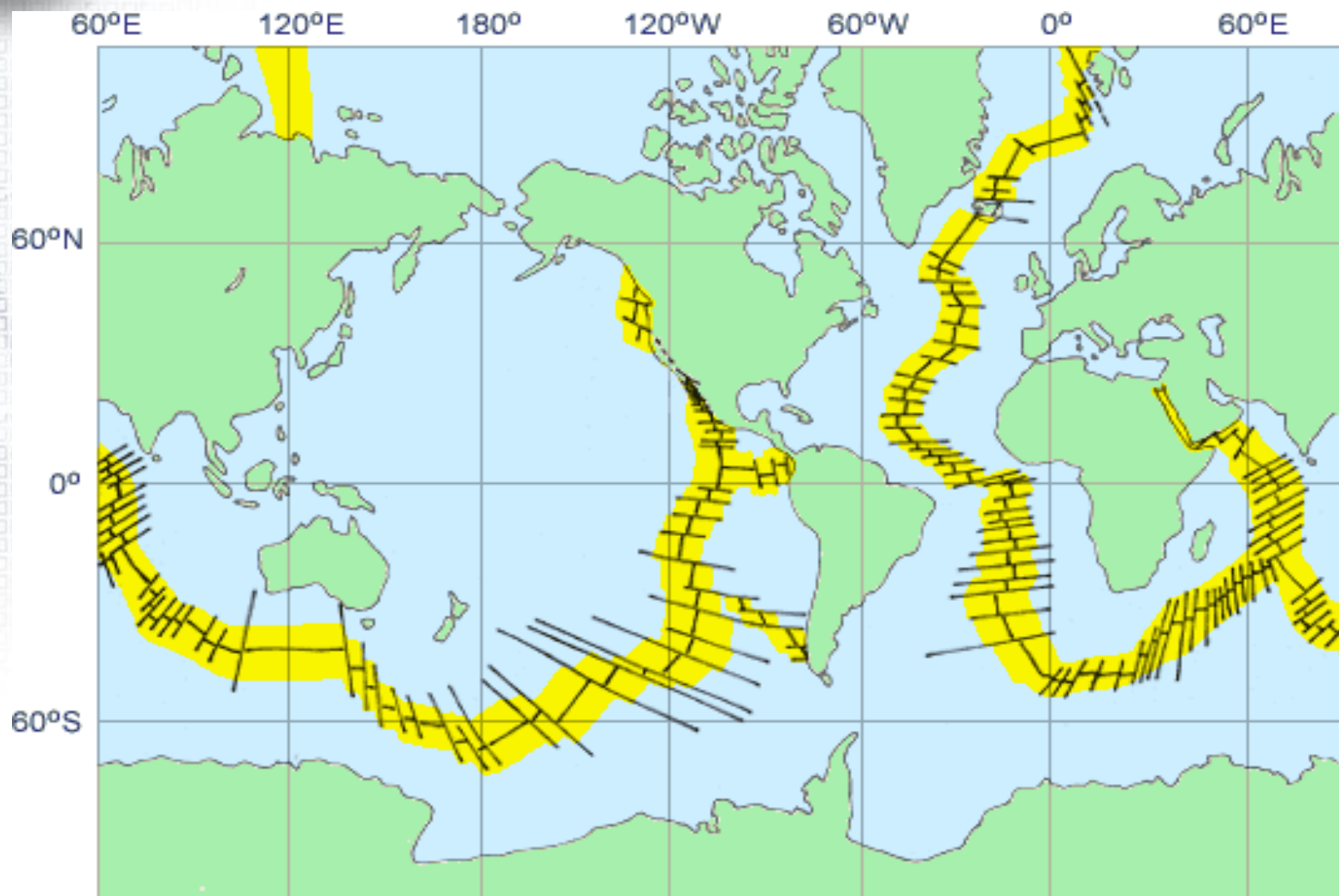

Strefy rozrostu dna oceanicznego

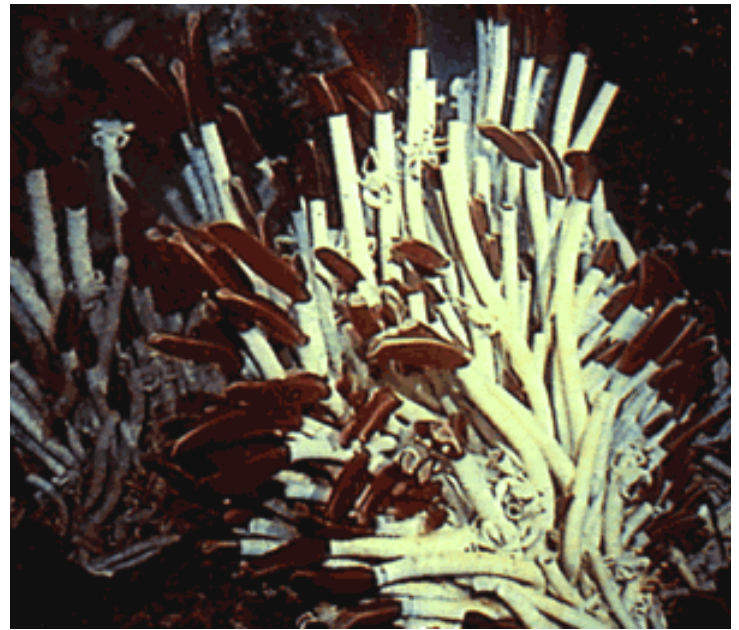
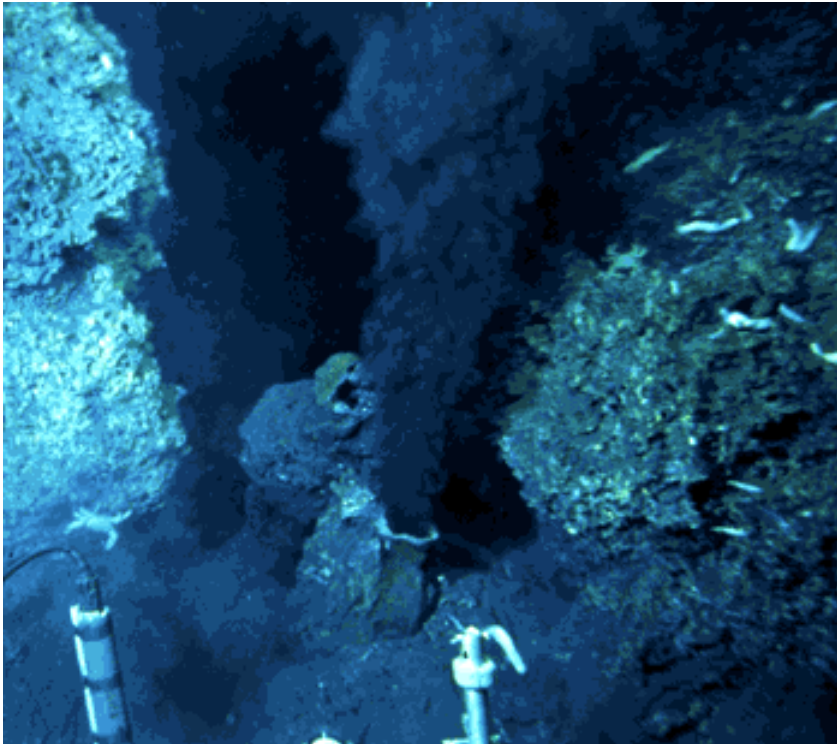

Grzbiety śródoceaniczne

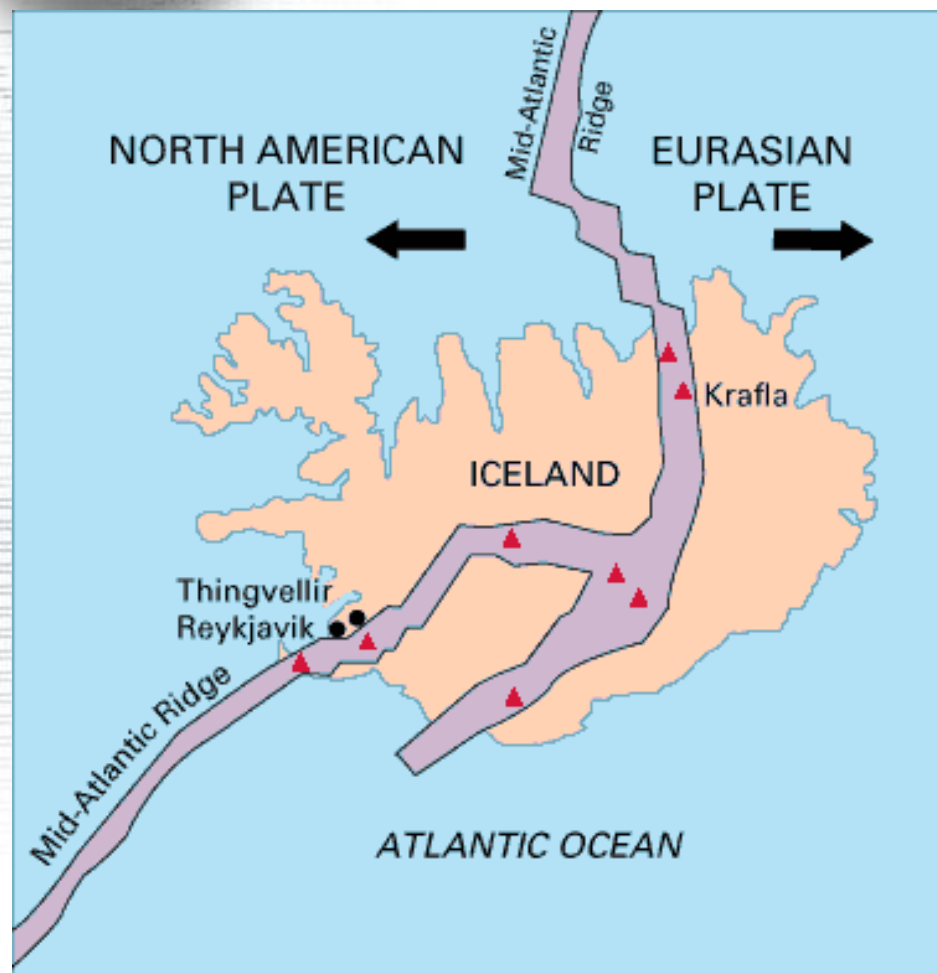
 grzbiety śródoceaniczne

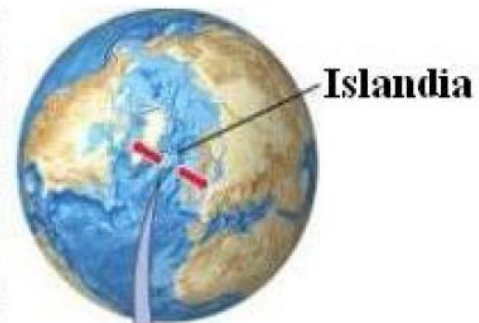
Życie wokół strefy rozrostu

Islandia: ryft oceaniczny na lądzie

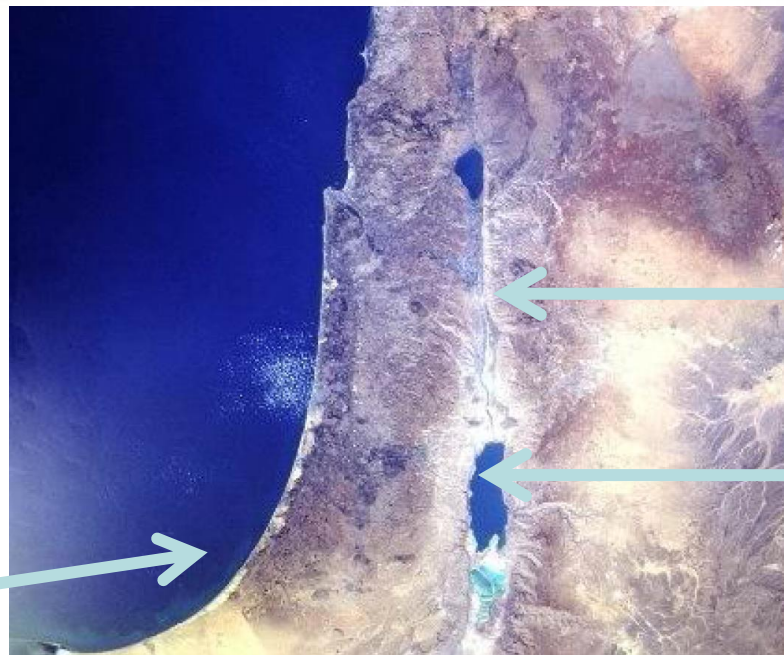
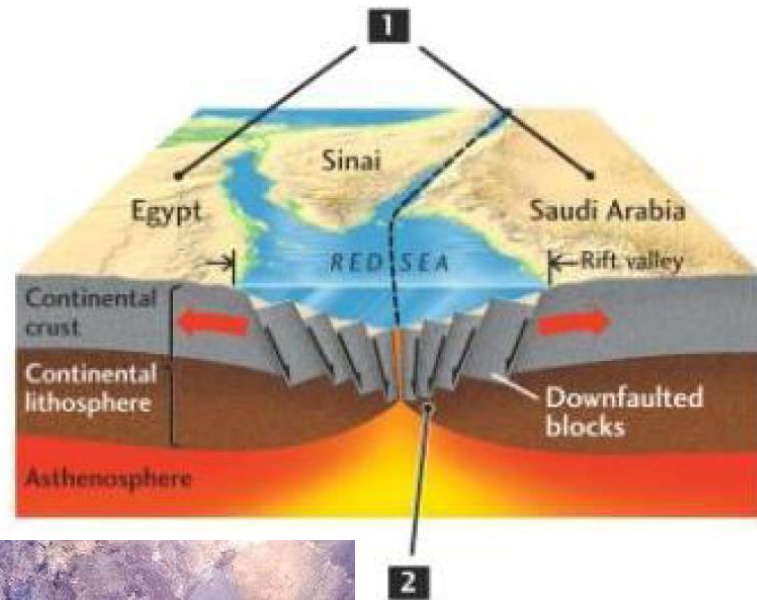
Islandia: wulkan

Vestmannaeyjar, Iceland

Ryft Morza Czerwonego

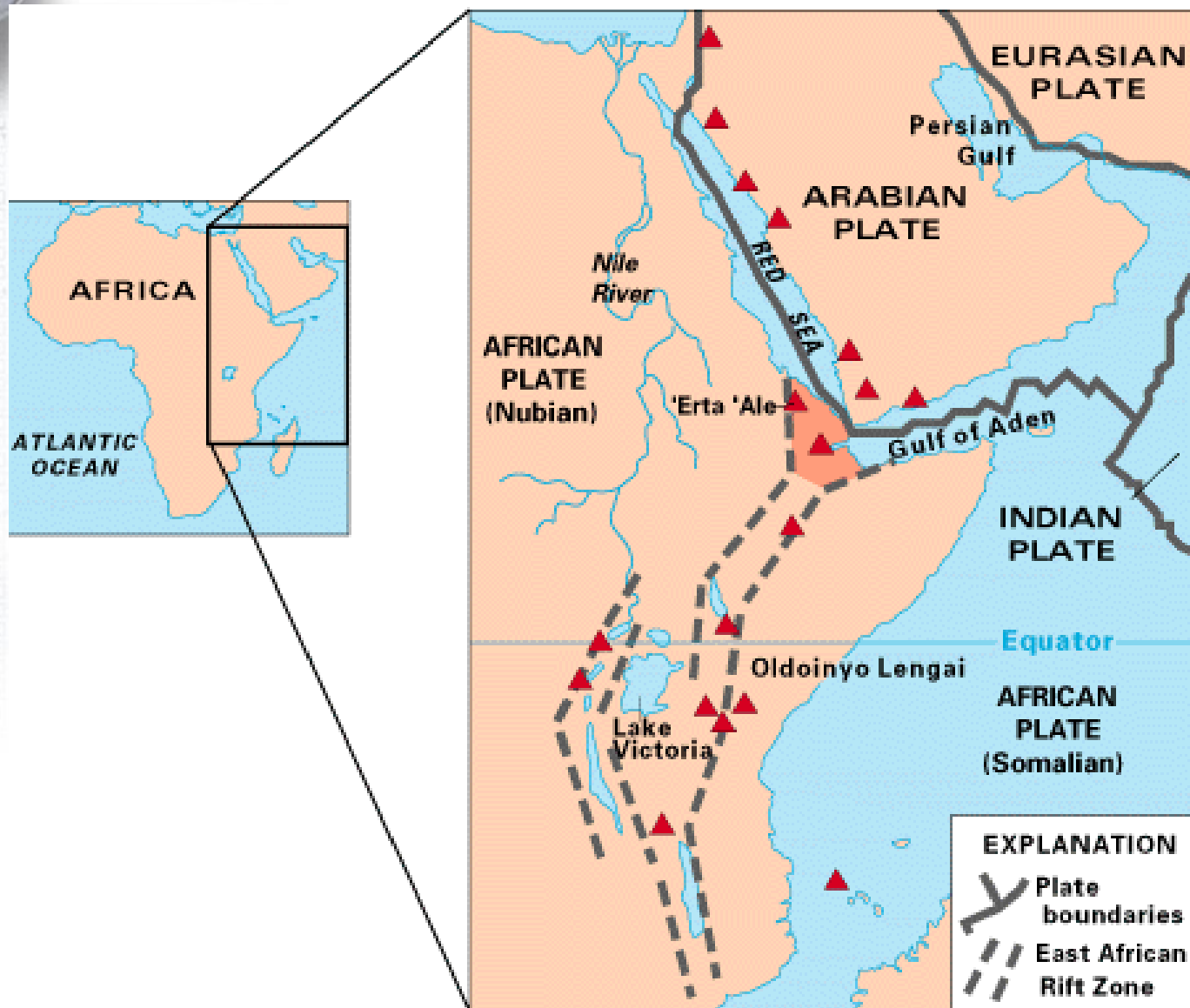

Ryft
Jordanu

Morze
Martwe

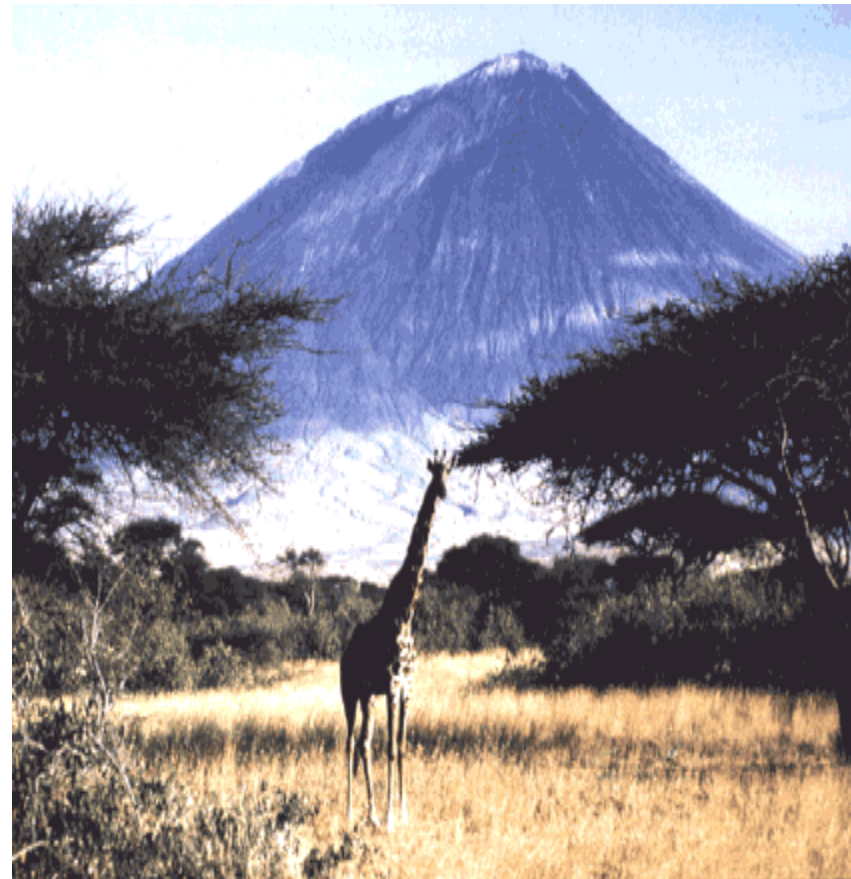
Morze
Śródziemne

Kontynentalna strefa rozrostu

Wulkan Erta Ale i Oldoinyo Lengai we Wschodnioafrykańskim Rowie Tektonicznym

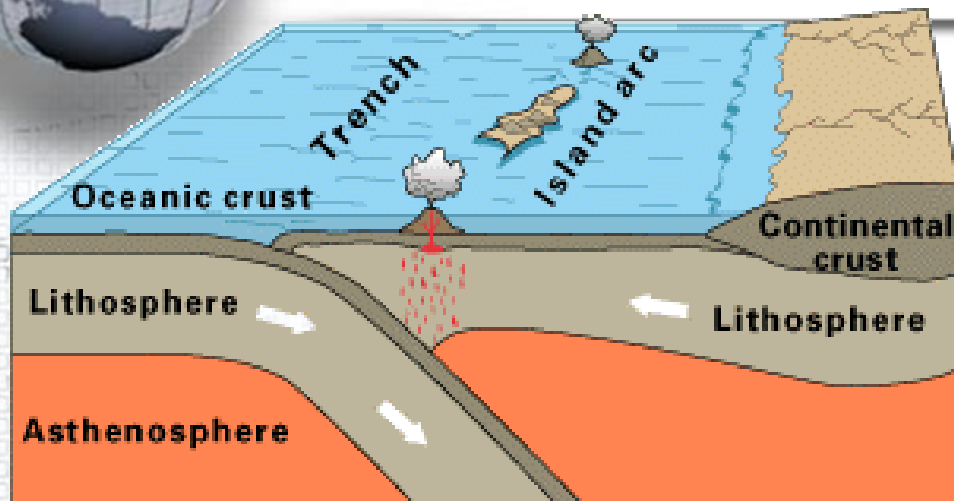

Rów Wschodnioafrykański

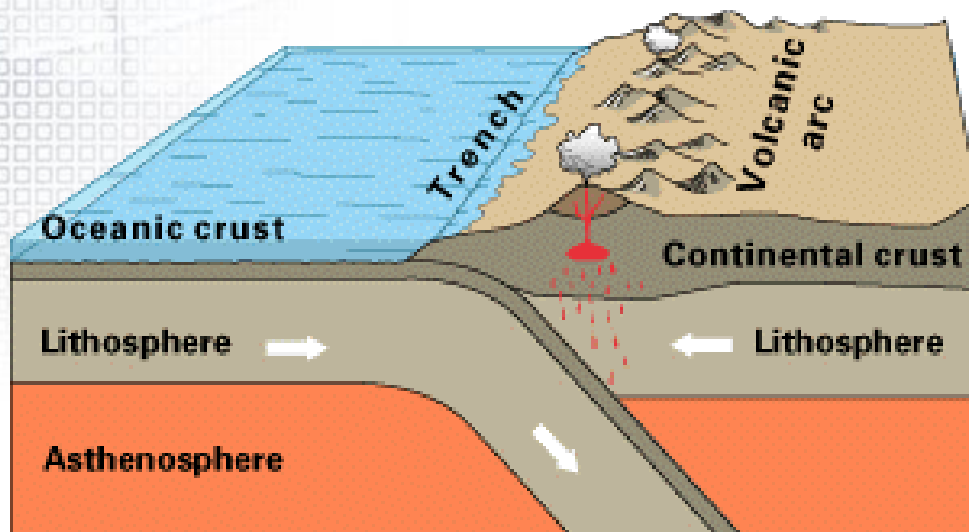

Views of the Earth, Copyright © 2006 by Christoph Hormann <http://earth.imagico.de/>

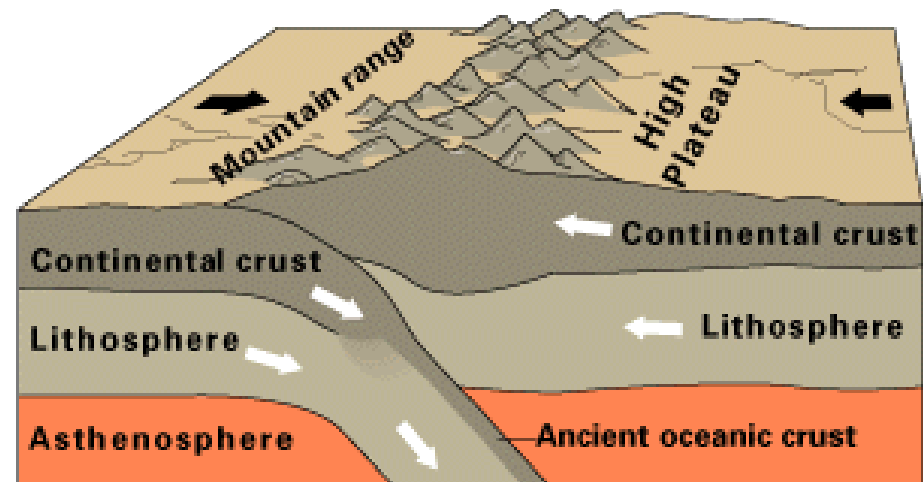
Subdukcja: zagłębianie się płyt w płaszczu Ziemi: 3 przypadki

Oceanic-oceanic convergence

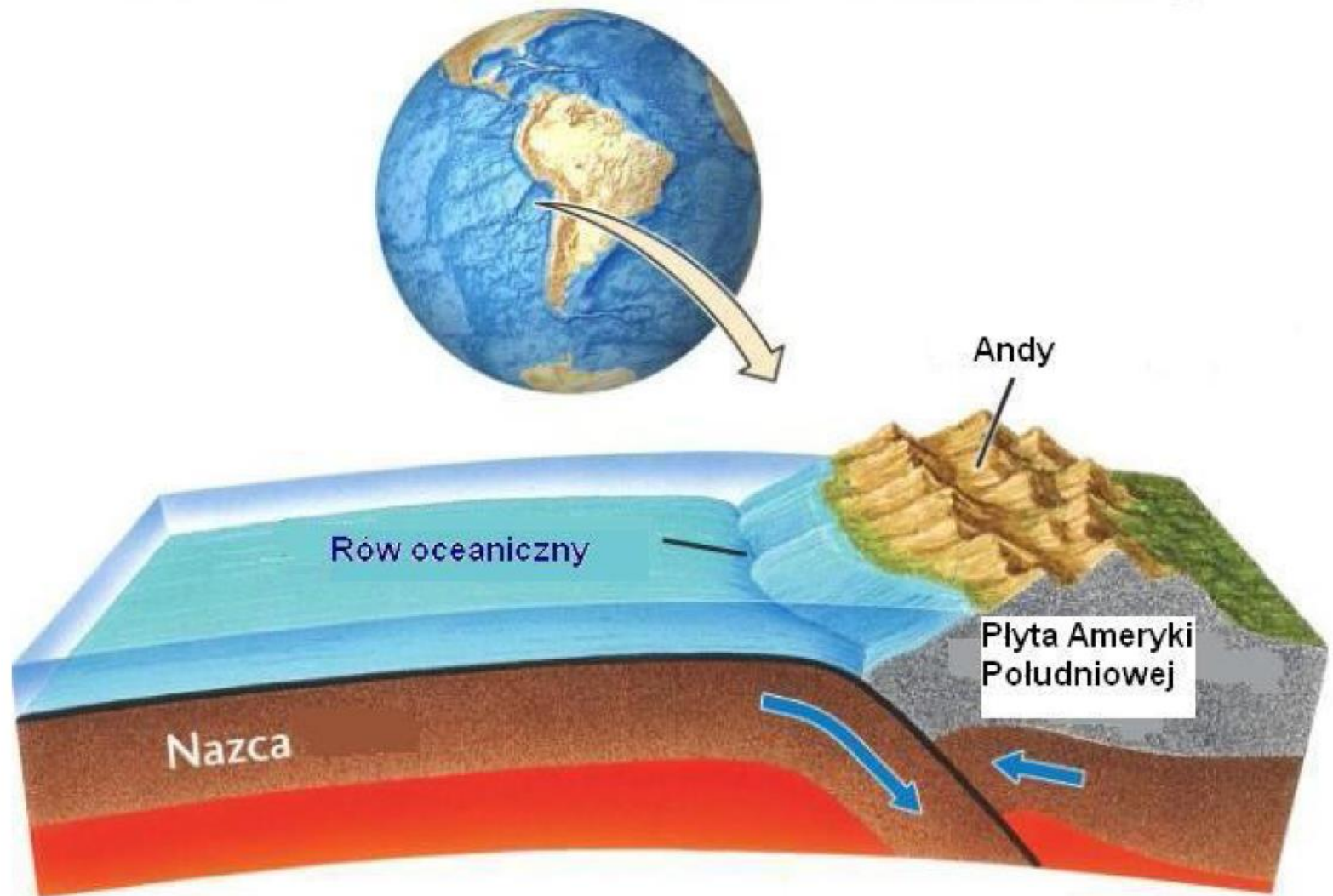
Oceanic-continental convergence

Continental-continental convergence

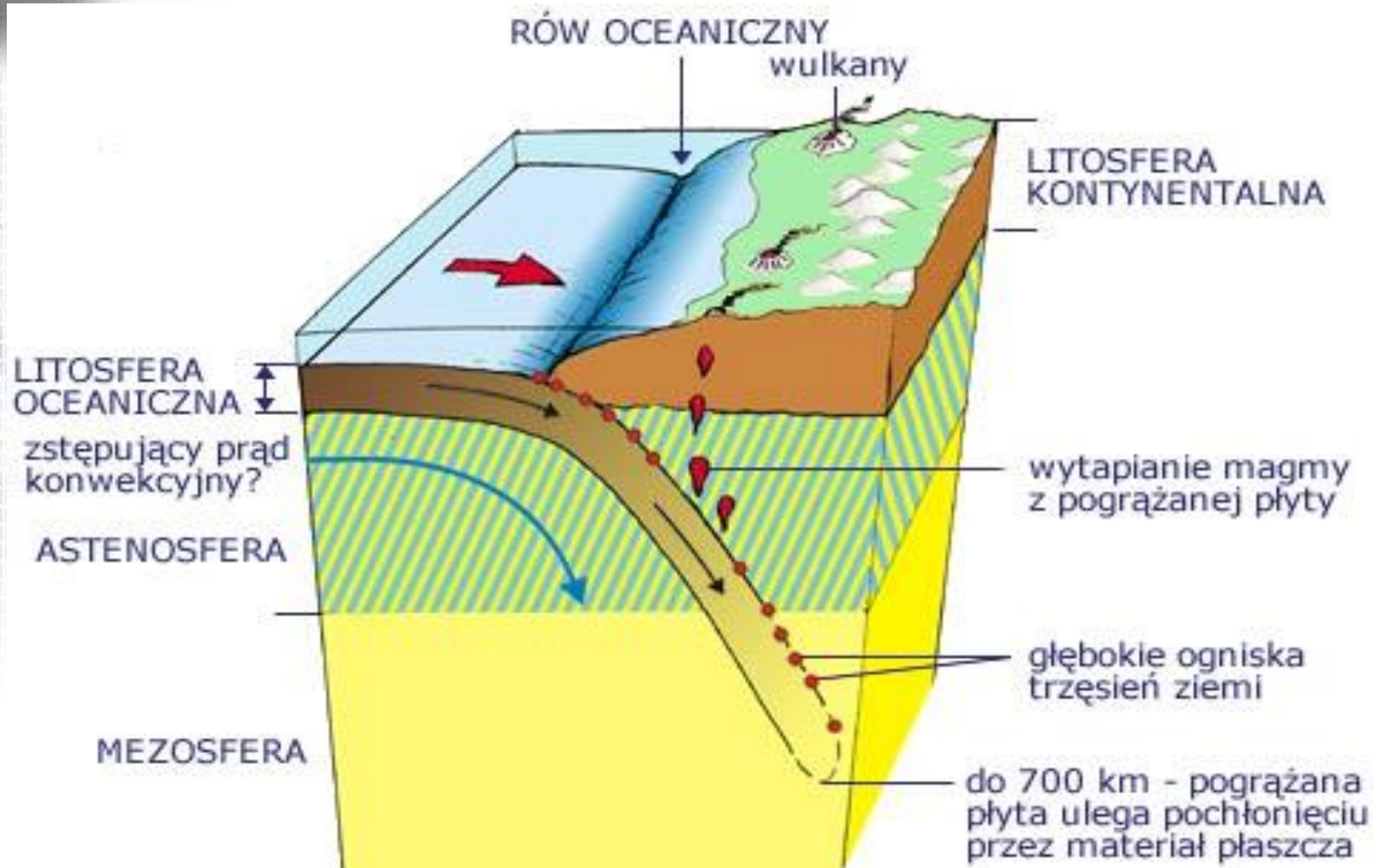

Strefa subdukcji płyty oceanicznej i kontynentalnej

Strefa subdukcji.

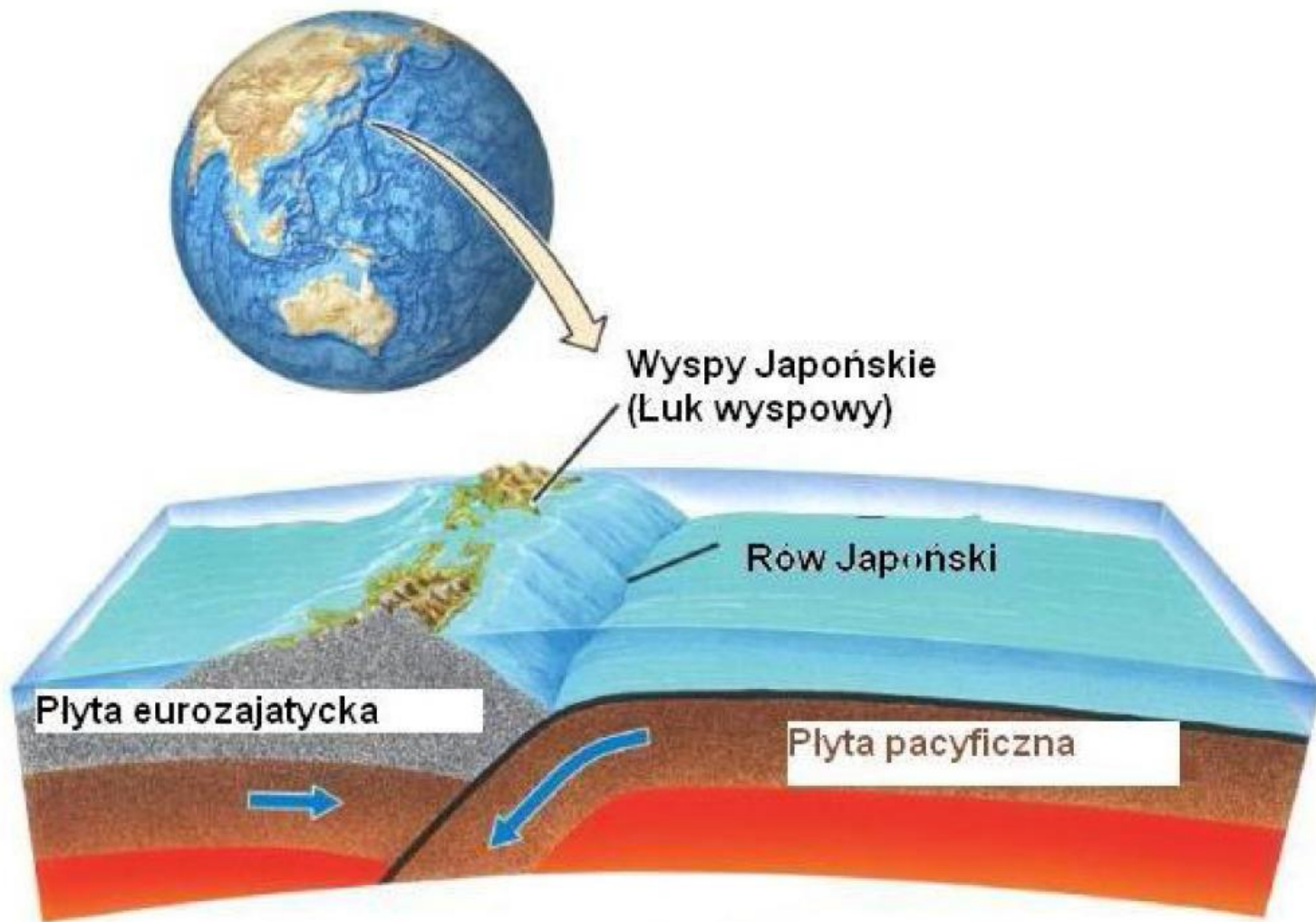

Andy

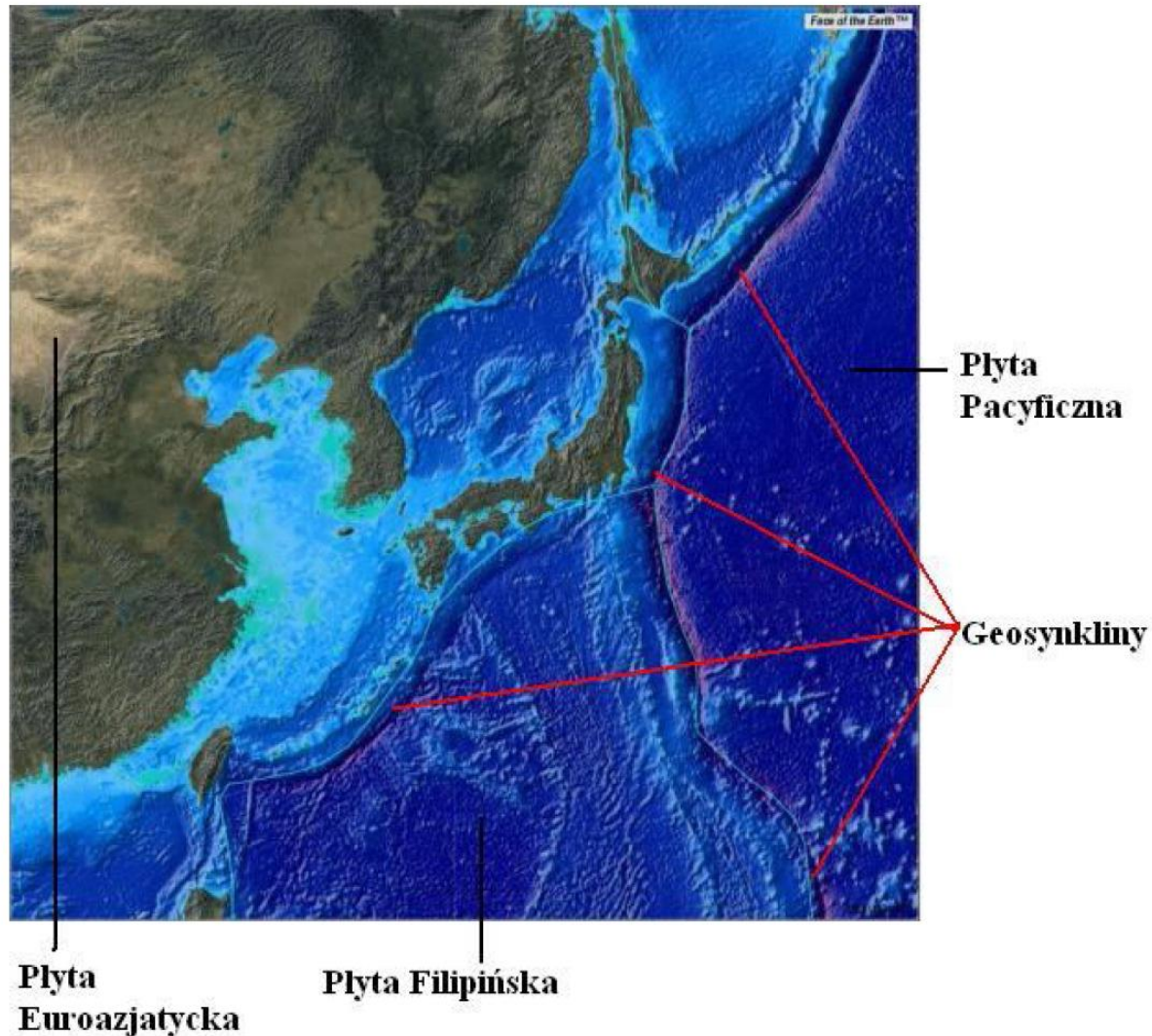

Strefa subdukcji płyty oceanicznej i oceanicznej

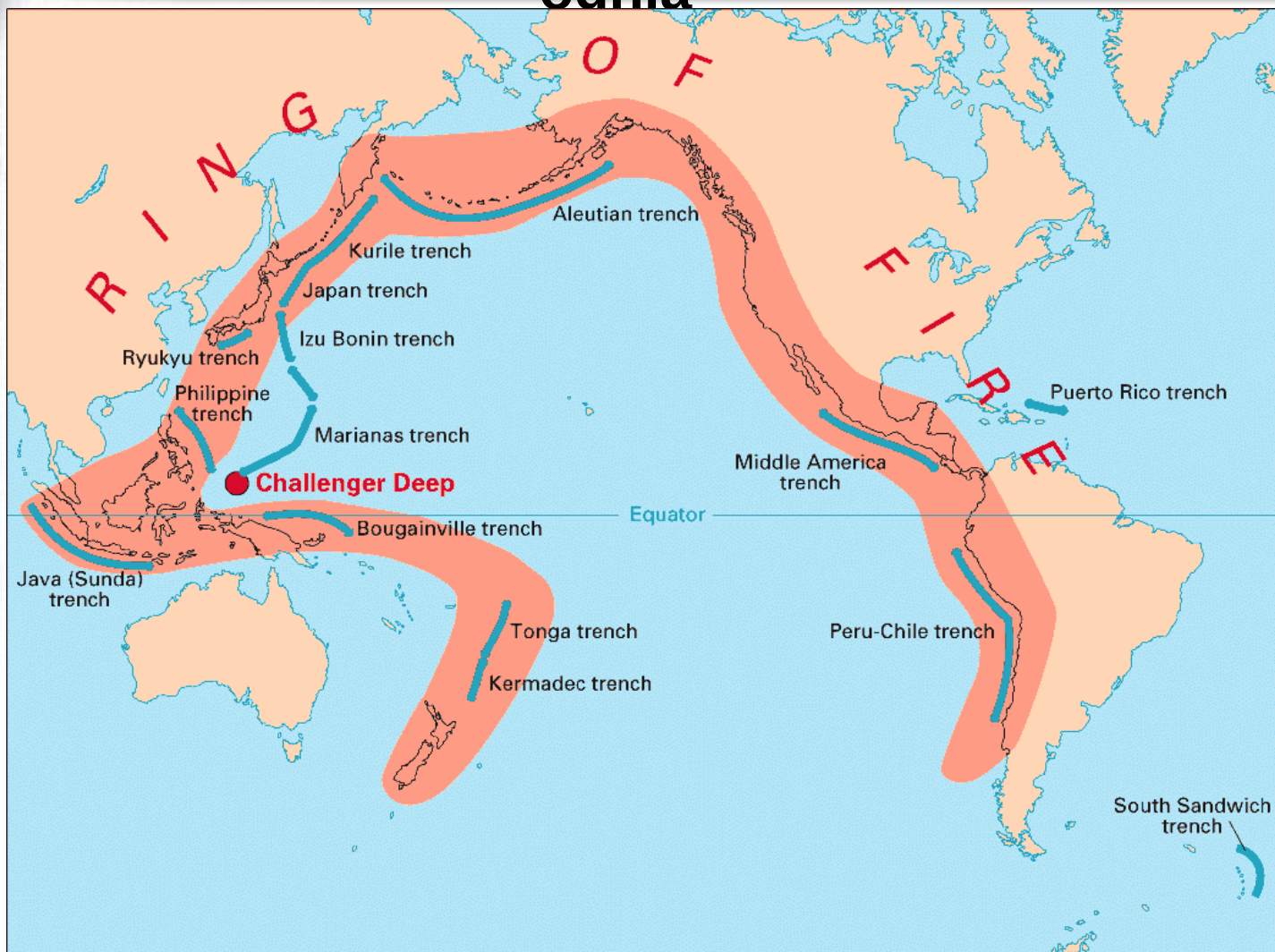

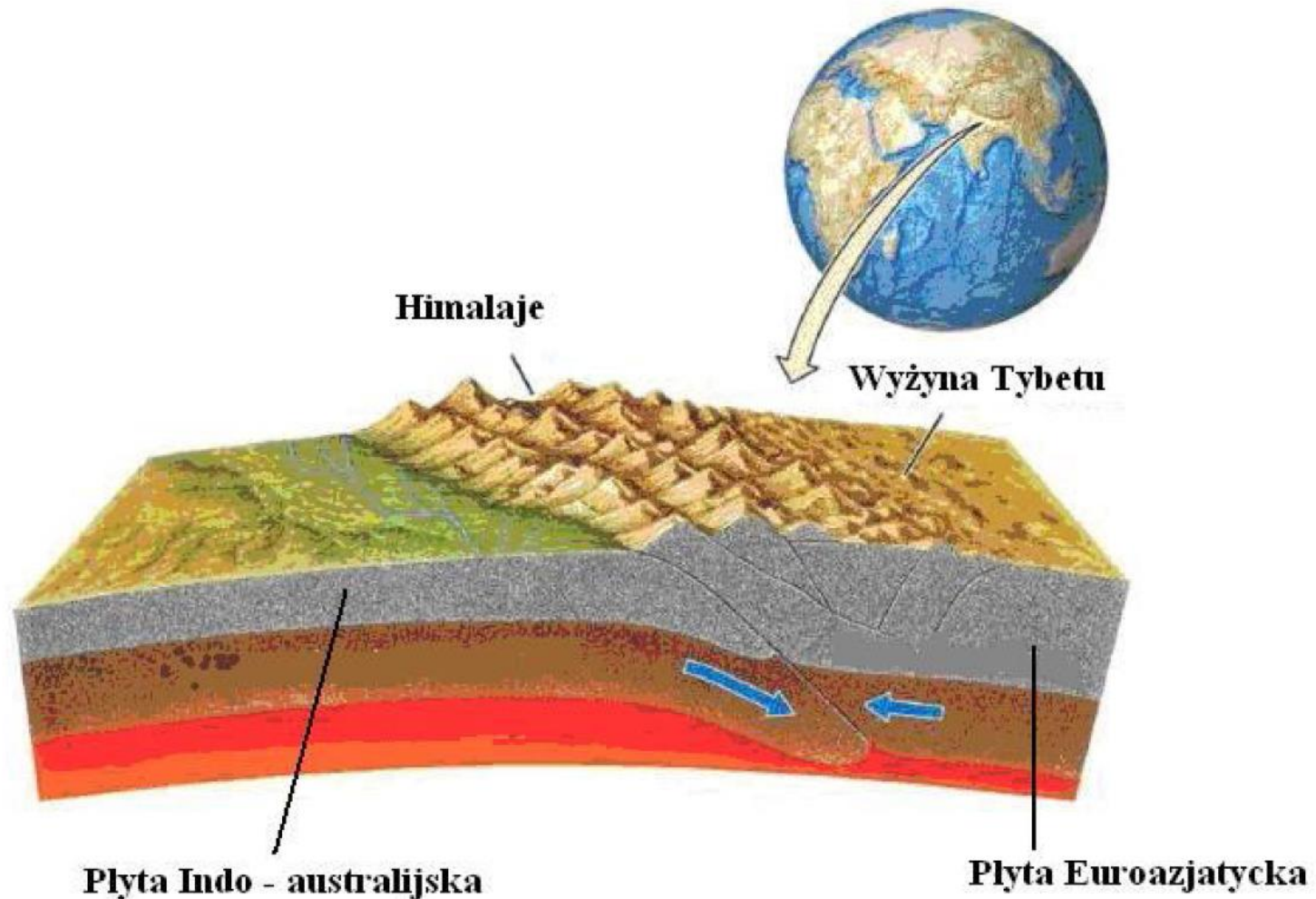
Strefa subdukcji płyty oceanicznej i oceanicznej

Strefy subdukcji wokół Pacyfiku; tzw. pierścień ognia

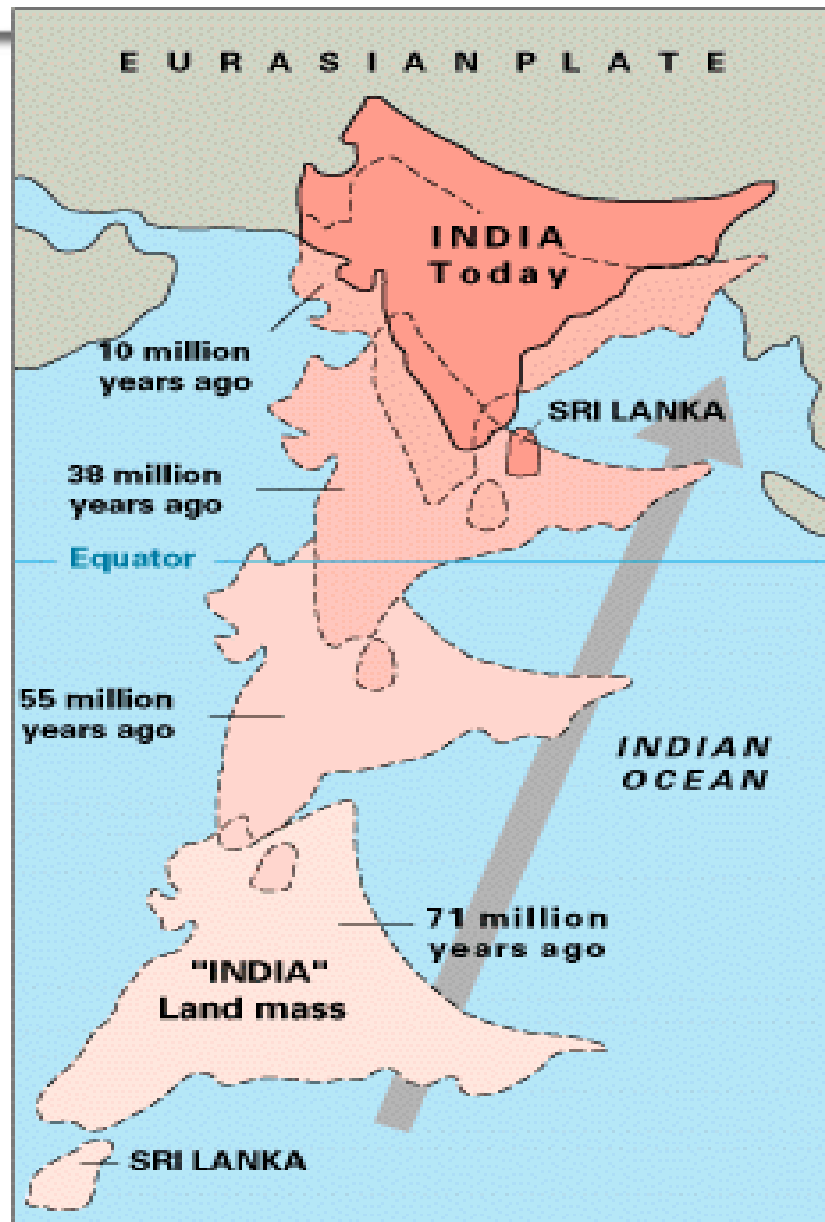

Kolizja płyty kontynentalnej z kontynentalną

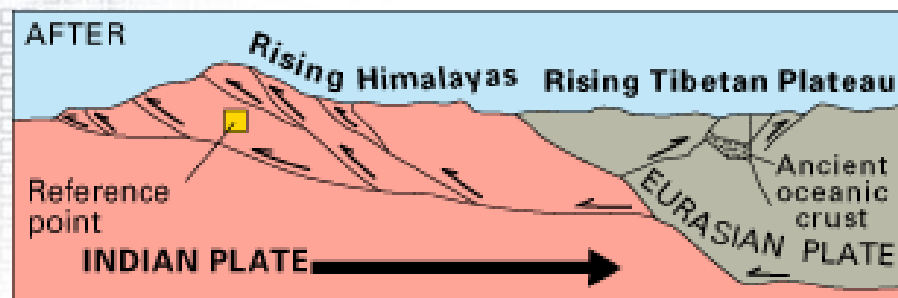
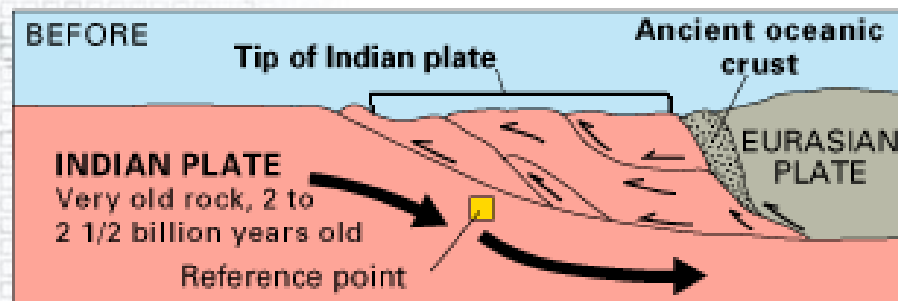

Ruch płyty indyjskiej

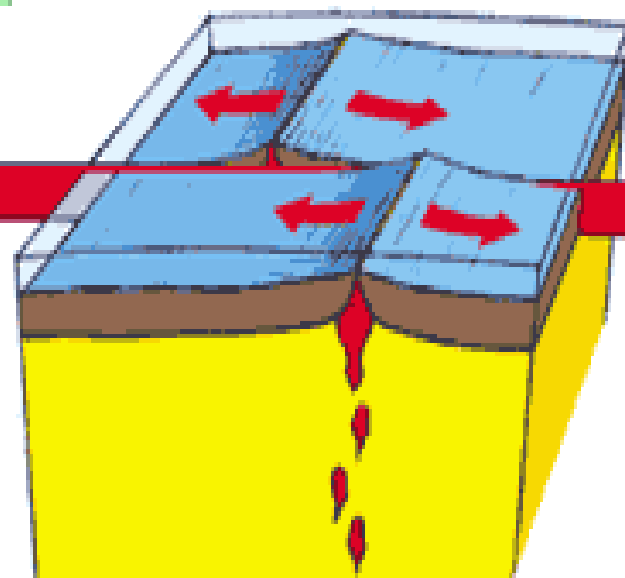

Wypiętrzanie Tybetu i Himalajów wskutek subdukcji płyty indyjskiej pod eurazjatycką

Uskoki transformacyjne

Uskok Św. Andrzeja w Kalifornii

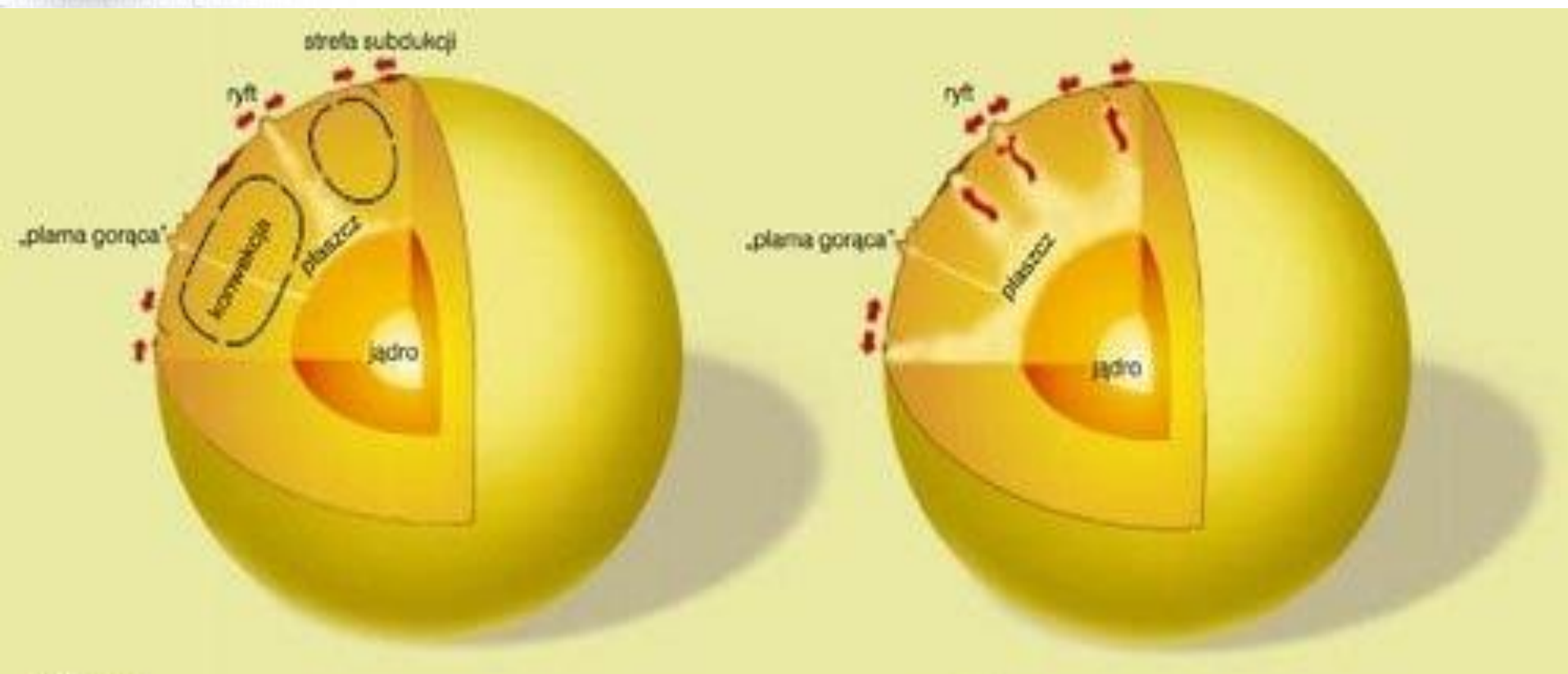

Uskok transformujący San Andreas: przykład ruchu równoległego płyt

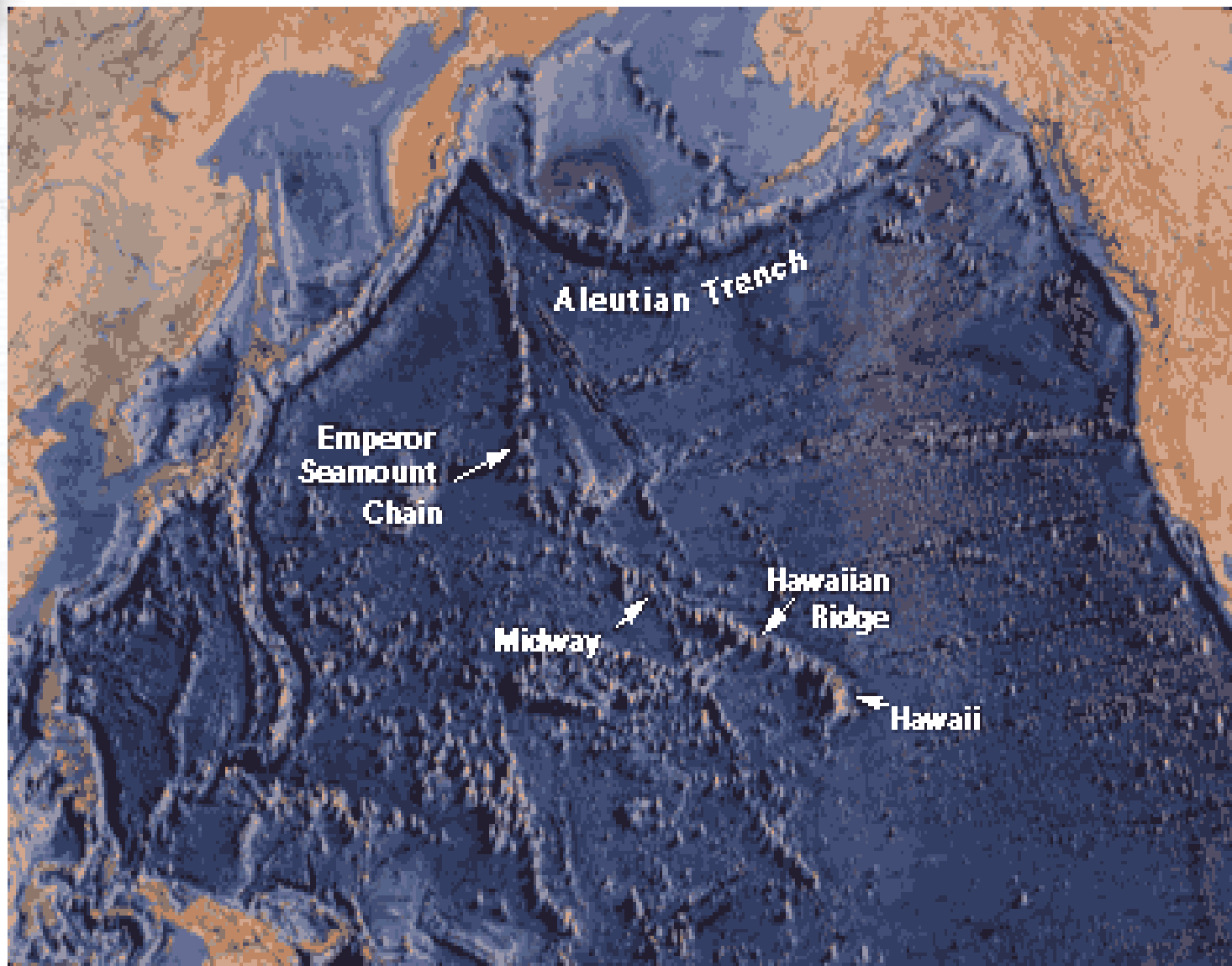

Gorące punkty

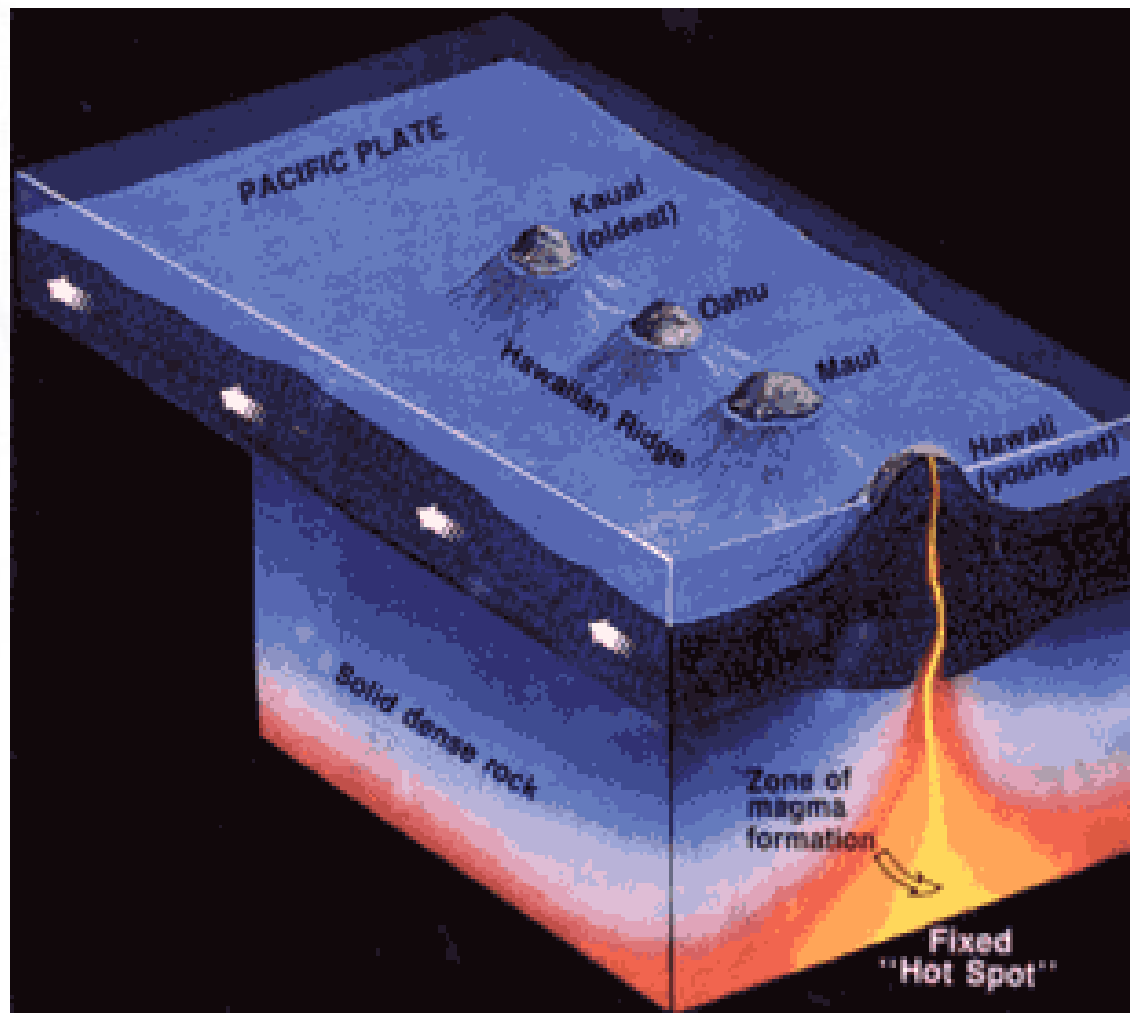

Dno Pacyfiku i ślady gorących punktów

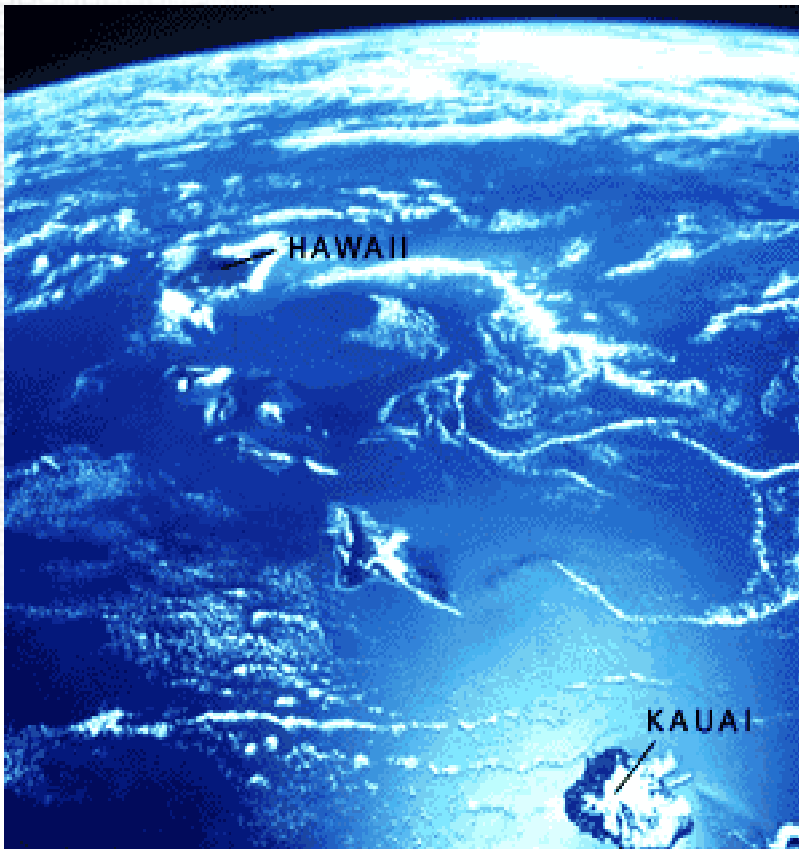

Fizyczny model gorących punktów

Mauna Loa – wulkan na Hawajach

Hawaje zbudowane są z materii pochodzącej z dna ziemskiego płaszcza. Na zdjęciu: lawa wypływająca z wulkanu Kilauea

Najważniejsze plamy gorące na Ziemi

EXPLANATION

 Divergent plate boundaries—
Where new crust is generated
as the plates pull away from
each other.

 Convergent plate boundaries—
Where crust is consumed in the
Earth's interior as one plate
dives under another.

 Transform plate boundaries—
Where crust is neither produced
nor destroyed as plates slide
horizontally past each other.

 Plate boundary zones—Broad
belts in which deformation is
diffuse and boundaries are not
well defined.

 Selected prominent hotspots

